

Nieuwsbrief Excellentie/ Onderprestatie te lijf

**Daltonschool De
Leeuwerik**
Vronkenlaan 2a
2352 EP Leiderdorp

Telefoon:
071 - 58 92 824

E-mail:
info@daltondeleeuwerik.nl

14 november

Ada van Proosdij; 6MARI
Martin Grijpma; 7EV

16 november

Sasha Sleijser; 1/2SY
Mark Jager; 4MO

17 november

Len Tdlohreg; 6MARI

De titel van dit bericht geeft al aan dat er iets is gewijzigd in het project Excellentie. Sinds anderhalf jaar wordt in basisscholen scholen van het SKOL aandacht besteed aan het begeleiden van cognitief (hoog) begaafde leerlingen. Daarvoor is een excellentieprogramma opgezet. De leerkrachten zijn geschoold in het compacten en verrijken in de groep, een vorm van onderwijs op maat voor (hoog)begaafde leerlingen. Dit is voor een kleine groep leerlingen niet voldoende. Voor deze leerlingen zijn er daarom ook plusklassen. Iedere school heeft nu een plusklas, soms in combinatie met een andere school. In de plusklassen zitten leerlingen van diverse leerjaren een dagdeel per week bijeen. Ze krijgen hier verrijkings- en verdiepingsopdrachten. De leerlingen die in de plusklas zitten zijn geselecteerd na een screening. Verder wordt er gewerkt aan het realiseren van een kenniscentrum (hoog)begaafdheid binnen SKOL en worden leerkrachten getraind in de juiste didactische aanpak.

Mogelijkheden van landelijke subsidie voor onderzoek en ontwikkeling van onderwijskundige vernieuwingen hebben ertoe geleid dat het project is uitgebreid, zowel voor basisscholen als voortgezet onderwijs. Daarbij is er voor gekozen het programma zowel te verbreden als te verlengen. Verbreden: de aanpak wordt vooral gericht op het probleem van onderpresteren. Dit houdt in dat het project zich nu niet meer alleen richt op de ca. 5% (hoog)begaafden, maar op de ca. 16-20% cognitief getalenteerde leerlingen met risico op onderprestatie. Verlengen: Het programma is nu uitgebreid naar de onderbouw van het Bonaventuracollege. Zo werken de PO en VO scholen van SKOL nu samen aan een doorlopende leerlijn, met als noemer: "de onderprestatie te lijf". We zijn daarbij trots u te kunnen meedelen dat we voor onderzoek en ontwikkeling nu nauw samenwerken met het instituut CBO (Centrum van Begaafdheidsonderzoek) van de Radboud Universiteit Nijmegen, dat werkt onder auspiciën van de "European Council for High Ability" (ECHA).

Hoe pakken we het aan?

- Er zal een groot onderzoek plaatsvinden naar het signaleren cognitief begaafde leerlingen met risico voor onderprestatie. Dat vormt de basis voor een doorlopende leerlijn van 4 - 18 jarigen. In februari zullen alle leerlingen van het voortgezet onderwijs en groep 8 van het basisonderwijs gescreend worden op basis van de nieuwste inzichten van het CBO. De groep cognitief begaafden met risico voor onderpresteren wordt verder wetenschappelijk gevolgd en onderzocht op het effect van een te kiezen aanpak.
- Met het resultaat van de screening wordt vervolgens, ondersteund door het CBO, onderzocht wat de beste aanpak is voor begeleiding en onderwijs. In het komende schooljaar wordt op het Bonaventuracollege deze nieuwe aanpak voor het eerst beproefd. Daarmee worden de vestigingen van het Bonaventuracollege de eerste scholen voor Voortgezet Onderwijs in de regio die een specifieke aanpak hebben om onderprestatie tegen te gaan.
- We werken over dit onderwerp vanaf dit schooljaar in professionele leerkringen. Docenten, leerkrachten en onderzoekers komen regelmatig bijeen in een tweetal leerkringen: één voor het jonge kind (4 tot 9 jaar) en één voor het oudere kind (10 tot 14 jaar). In de tweede leerkring werken dus leerkrachten van het primair onderwijs samen met leerkrachten van het voortgezet onderwijs. In deze leerkringen onderzoeken ze kritisch hun eigen handelen in de praktijk, leren van elkaar en ontwikkelen samen geschikte werkwijzen en methodes. De professionals onderzoeken voortdurend de eigen praktijk om zo het onderwijs aan de leerlingen te verbeteren.

Scholing:

12 leerkrachten en docenten krijgen een opleiding als Specialist Begaafdheid bij het CBO/ de Radboud Universiteit Nijmegen. Dit is een 2-jarige postinitiële opleiding voor een Europees diploma van de ECHA.

Hiermee hopen we kennis en inzichten in huis te halen. Het onderzoek dat voor deze opleiding gedaan moet worden zal deel uitmaken van het grote onderzoek dat binnen het SKOL wordt gehouden naar onderpresteerders.

Degenen die de opleiding volgen, maken automatisch deel uit van de zogenoemde leerkringen en voeden zo de andere deelnemers met inzichten.

ELO

Voor alle deelnemers aan de opleiding en/of leerkringen is een Elektronische Leeromgeving ontwikkeld. Deze is sinds enkele weken operationeel. Hierop komen alle onderzoeken/vragen/opmerkingen te staan en de ELO fungeert tevens als een grote "database" voor alle beschikbare instrumenten, werkwijzen en materialen.

Klankbordgroep

Op korte termijn willen we de klankbordgroep van ouders weer in het leven roepen. Na een eerste veelbelovende start is door allerlei omstandigheden geen vervolg gegeven aan de bijeenkomsten. Dat wordt nu weer opgepakt omdat we van mening zijn dan bij ouders van (hoog)begaafde leerlingen veel inzichten leven waar we als projectgroep van kunnen leren. Bovendien denken we dat een regelmatige rapportage aan betrokken ouders van belang is om kritisch de ontwikkelingen en resultaten te bekijken, Ouders van bestaande klankbordgroep worden spoedig hiervoor benaderd. Nieuwe belangstellenden nodigen we hierbij uit zich te melden bij de programmamanager "de onderprestatie te lijf", P. Rhebergen (p.rhebergen@skol.nl),

Presentatie dr. Lianne Hoogeveen

28 september jl. heeft dr. Lianne Hoogeveen een presentatie gehouden voor docenten en leerkrachten van SKOL. Dr. Lianne Hoogeveen is directeur van het Centrum Begaafdheids Onderzoek, Nederlands vertegenwoordiger bij de European Council of High Ability en dé deskundige op het gebied van (hoog)begaafdheid. Aan de hand van praktijkvoorbeelden werd de theorie uitgelegd

over hoogbegaafdheid.

De presentatie is te vinden op de website van SKOL : www.SKOL.nl.

Visitatie SLO bij De Schakel

Van elk goedgekeurd excellentieproject wordt tijdens de looptijd van drie jaar één keer het bestuur en één projectschool bezocht door medewerkers van de SLO, die de monitoring uitvoeren. Op dinsdag 30 augustus kwam Linda Smolenaers (Orthopedagoog/ Leerplanontwikkelaar/ Medewerker Landelijk Informatiepunt (Hoog)begaafdheid P.O) daarom langs voor een bezoek aan De Schakel. Dit bezoek heeft zo goed als de hele dag geduurd. Het bezoek was vooral bedoeld om aanvullende informatie te verzamelen om zo een goed beeld te krijgen van het betreffende excellentieproject. Zij zijn vooral op zoek naar voorbeelden van good practice en vroegen daarom hiervoor een school te selecteren die tot op heden het meest succesvol is gebleken in het verwezenlijken van de in het excellentieproject aangegeven doelstellingen. Omdat De Schakel zich vóór het project nog onvoldoende ontwikkeld had op het gebied van Excellentie en er veel vragen waren bij de leerkrachten, is er de afgelopen tijd veel gebeurd. Het (verkorte) beleid, door de projectgroep opgesteld is passend gemaakt voor het onderwijs op De Schakel. Dit heeft geresulteerd in een document waarin afspraken, lijsten, materialen en de theorie zijn gebundeld. De vragenlijst voor de visitatie van het SLO was het uitgangspunt voor een gesprek met iemand van het bestuur, de directie, de plusklasleerkracht en vier kinderen. Van de vier kinderen zaten er twee in de plusklas en twee waren begonnen met compacten en verrijken in de klas. Voortoetsen was voor alle kinderen aan de orde. Met name uit de informatie die verkregen werd van de leerlingen bleek dat dit project op De Schakel een verademing is voor de doelgroep.

Naar aanleiding van deze visitatie heeft de projectgroep besloten dat het goed zou zijn op alle scholen langs te gaan met een aangepaste versie van de vragenlijst. Deze visitatie zal binnenkort plaatsvinden.